Tarihsel Süreçte İşletme ve Yönetim Bilgisinin Kapsamı Ne Ölçüde Değişti?: Ansiklopediler Üzerinden Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme⁽¹⁾

To What Extent Has the Scope of Business and Management Knowledge Changed Over Time? A Comparative Examination on Encyclopedias

Serhat TÜRKEN

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Muğla, Türkiye
orcid.org/0000-0002-6122-0133
serhatturken@mu.edu.tr

Serkan DİRLİK⁽²⁾

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Muğla, Türkiye
orcid.org/0000-0001-7376-2039
sdirlik@mu.edu.tr

Umut AVCI

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Muğla, Türkiye
orcid.org/0000-0001-5674-2802
aumut@mu.edu.tr

Özet

Bu araştırmada, işletme ve yönetim alanlarını kapsamına alan ve farklı tarihlerde yayınlanan ansiklopedilerin maddeleri kıyaslanmıştır. Bu karşılaştırma sayesinde, hem işletme alanı hem de yönetim alanındaki bilginin tarihsel süreçte kapsam değişimi anlaşılmaya çalışılmıştır. İşletme ve yönetim alanları için en eski tarihli ve son yıllarda yayınlanan örnek ansiklopedilerin maddeleri kendi aralarında karşılaştırılmış ve aralarında belli zaman aralıkları bulunan bu ansiklopedilere konu edilen bilgilerin değişimine ait değerlendirmeler sunulmuştur. Bu incelemenin kapsamı, genel olarak işletme ve yönetim alanlarının odaklandıkları bilgilerin kapsamının zaman içerisindeki değişimini değerlendirmektir. Yapılan kıyaslamalarda, beklenilebileceği gibi işletme ve yönetim bilgisinin kapsamının önemli ölçüde değiştiği tespit edilmiştir. İki genel işletme ansiklopedisi kıyaslandığında neredeyse iki ansiklopedide yer alan maddelerin neredeyse tamamen birbirinden farklı olduğu görülmüştür. Yönetim ansiklopedilerinde de ele alınan konular açısından fark oldukça yüksek düzeydedir.

Anahtar Kelimeler: İşletme Bilgisi, Yönetim Bilgisi, İşletme ve Yönetim Ansiklopedileri, Tarihsel Karşılaştırma.

⁽¹⁾ Bu çalışmanın ilk versiyonu 25. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi'nde sunulmuş ve kongre bildiriler kitabında basılmıştır. Çalışmayla ilgili önerilerini paylaştığı için Sayın Prof. Dr. Behlül Üsdiken'e teşekkürü bir borç biliriz.

⁽²⁾ Sorumlu yazar.

Abstract

In this research, the items of the encyclopedias in the fields of business and management published on different dates were compared. Through this comparison, it has been tried to understand the historical change in the content of information both in the business field and in the management field. Items of the oldest and contemporary examples of encyclopedias for business and management areas were compared among themselves and evaluated for changes in the information covered in these encyclopedias, with specific time intervals among them. The scope of this review is to assess the change over time in the content of information that is generally focused on business and management areas. In comparison, it has been found that, as can be expected, the scope of business and management information has changed significantly. Compared with the two general business encyclopedias, almost all of the articles in the two encyclopedias are completely different as expected. The difference in terms of the issues discussed in the management encyclopedias is quite high.

Keywords: Business knowledge, Management knowledge, Business and management encyclopedias, Historical comparison.

1. Giriş

Bu incelemenin kapsamı, genel olarak işletme ve yönetim alanlarının odaklandıkları bilgilerin kapsamının zaman içerisindeki değişimini değerlendirmektir. Çalışma, farklı tarihlerde yayınlanmış işletme ve yönetim alanı ile ilgili ansiklopedilerin maddelerini o dönemde önemli görülen bilgiler (kavram, model, yaklaşım veya kuram) olarak değerlendirildiklerini ve farklı dönemlerde yayınlanan bu ansiklopedilerin maddelerinin kıyaslanmasının bilgilerdeki kapsam değişiminin değerlendirilmesinde yardımcı olabileceği varsayımına dayanmaktadır. Çalışmada, işletme ve yönetim alanları ile ilişkilendirebileceğimiz farklı tarihlerde yayınlanmış ansiklopediler, içerdikleri maddeler temelinde karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve kapsam açısından ne gibi değişimler olduğu tespit edilmiştir. Bu karşılaştırma ile ansiklopediler temelinde işletme ve yönetim alanlarının yükseköğretimde yer edinmeye ve ayrı bilimsel disiplin olarak görülmeye başladıkları zamanlardan günümüze değin kapsamının ne düzeyde değiştiği sorgulanabilmektedir. Karşılaştırma sayesinde, hem işletme alanı hem de yönetim alanındaki bilginin tarihsel süreçte kapsam değişimi anlaşılmaya çalışılmıştır. İşletme ve yönetim alanları için en eski tarihli ve son yıllarda yayınlanan örnek ansiklopedilerin maddeleri kendi aralarında karşılaştırılmış ve aralarında belli zaman aralıkları bulunan bu ansiklopedilere konu edilen bilgilerin değişimine ait değerlendirmeler sunulmuştur. Çalışma dört kısımda organize edilmiştir. İlk kısımda, işletme ve yönetim bilgisinin kapsam değişimine ilişkin bir yazın taraması sunulmuştur. İkinci bölümde, çalışmanın yöntemi belirtilmiştir. Üçüncü bölümde, çalışmanın bulguları aktarılmıştır. Son kısımda, çalışmanın sonuçlarına yer verilmiştir.

2.Yazın Taraması

Birer bilimsel araştırma alanı olarak değerlendirilecek olursa, gerek işletme alanı gerekse de yönetim alanının gelişimi ile ilgili yazında önemli bir birikim olduğu anlaşılmaktadır. Genel işletme alanı açısından değerlendirildiğinde, işletme eğitiminin ve araştırmalarının tarihini ele alan çalışmaların bu disiplinin olduğu yıllardan günümüze nasıl bir serüven geçirdiğini, farklı coğrafyalardaki durumlarını da kıyaslayarak ortaya koymak mümkündür (Örn., Engwall, Kipping ve Üsdiken, 2010). Yönetim disiplini özelinde de bu alanın olduğu yıllardan günümüze nasıl bir seyir

gösterdiği ise hem alanın geneli itibarıyla (örn. Pindur, Rogers ve Kim, 1995) hem de alandaki farklı bilgi üretme modelleri ve bu modellerdeki değişimler (örn. Goodrick, 2002) ile alandaki farklı dönemselleştirme yaklaşımları (örn. Keulen ve Kroeze gibi, 2014) gibi daha farklı bakış açılarıyla değerlendirilmiştir. Tarihsel olarak alanların genel gelişimlerinin incelenmesinin yanında bu disiplinlerde öne çıkan bilgilerin kapsamının (kavram, model, yaklaşım veya kuram) zaman içerisindeki değişimini hem bizim kendi başımıza değerlendirebileceğimiz bazı yollar mevcuttur hem de bu değerlendirmeyi doğrudan veya dolaylı yollarla yapan çalışmalar söz konusudur. Yönetim alanı açısından örnekler verilecek olursa³, alandaki bilginin kapsamının gelişimini değerlendirmeye yardımcı olmada belirtilebilecek öncelikli kaynaklar, doğrudan yönetim düşüncesinin gelişimini ya farklı dönemler ya da öne çıkan kişiler üzerinden ele alan çalışmalardır (bkz. George, 1972; Pugh ve Hickson, 2007; Wren ve Bedeian, 2009; Witzel, 2012; Witzel ve Warner, 2013). Bu çalışma grubuna, kısaca yönetim düşüncesini ele alan ve genelde yönetim kitaplarındaki ‘Bölüm 2’ler olarak ifade edilen bölümler de dahil edilebilir⁴. İkinci olarak, alanda ön plana çıkmış çalışmaları veya bu çalışmaların özetlerini veya kısaltılmış versiyonlarını derleyen eserler de alandaki bilgi gelişiminin takip edilmesine olanak sağlamaktadır. Örneğin; Shafritz, Ott ve Jang’ın (2005) eseri ile Pugh’ın (2007) eseri gibi çalışmalar bizim ana konular temelinde örgütler ve yönetim alanında öne çıkan çalışmaların ve dolayısıyla fikirlerin tarihsel gelişiminin görülmesini sağlamaktadır. Üçüncü olarak, gerek doğrudan bu konuyla ilgili gerekse de incelemelerinin bir yan ürünü olarak bazı araştırmalar üzerinden yönetim bilgisinin gelişimi de değerlendirilebilir. Örneğin; Koontz’un 30 yıl arayla yazmış olduğu iki çalışma araştırmacılara 1960’ların başı ile 1980’lerin başı açısından yönetim bilgisindeki kapsam değişimini ana kategoriler temelinde göstermektedir. Koontz’un iki çalışmasında (1961; 1980) ortaya koyduğu kategorilere, Martinez ve Toyne’un (2000) yaptığı gibi, Academy of Management’in üyelerini sınıflandırdığı ‘bölümler ve ilgi grupları’ kategorileri de ilave edilerek yönetim alanındaki ana ilgi alanlarının veya ana yaklaşımlarının gelişimi değerlendirilebilir. Bunlara ilaveten örneğin, Üsdiken’in (2002) çalışması, 1950’lerden itibaren yönetim alanının nasıl bilimleştiğini ve bu süreçteki ana yönelimleri detaylı olarak değerlendirmektedir. Alanın gelişimi konusunda genel değerlendirme sağlayan çalışmaların yanı sıra alt alanlar açısından da alandaki gelişimi değerlendiren çalışmalardan bahsedilebilir. Örneğin; Üsdiken ve Leblebici’nin (2001) çalışması, örgüt kuramı alanının ortaya çıkışından günümüze kadar uzanan gelişim sürecini değerlendirmektedir. Benzer şekilde, Hoskisson ve arkadaşlarının (1999) çalışması da strateji alanındaki temel yönelimlerin tarihsel gelişiminin anlaşılmasını sağlamaktadır. Hem makro hem de mikro örgütsel davranış kuramları bu kuramlara ait ana referansları da belirterek bir liste sunan çalışmalar da bizim tarihsel süreçte alanların öne çıkan temel yaklaşımlarını görmemizde yardımcı olabilir. Örneğin; Colquitt ve Zapata-Phelan (2007), *The Academy of Management Journal* dergisindeki yayınlar temelinde hem mikro örgütsel davranış hem de makro örgütsel davranış alanında öne çıkan kuramları ve bunlara ilaveten bu alanlardaki bazı yeni yapıları belirtmişlerdir. İlgili çalışmada yazarlar, belirtilen kuram ve yapılara ilişkin temel kaynakları da belirttikleri için, belirtilen alanlardaki merkezi yaklaşımlarının tarihsel olarak gelişiminin

³ Benzer şekilde işletme alanının diğer alt alanları için de yönetim alanı için belirtilen yöntemlere benzer yöntemlerle ilgili alandaki öne çıkan bilgilerin kapsamının (kavram, model, yaklaşım veya kuram) zaman içerisindeki değişimi değerlendirilebilir.

⁴ Bölüm 2 etiketinden ne kastedildiği ve Bölüm 2’lerin kitaplardaki pozisyonunu değerlendiren bir çalışma için bakınız: Jacques ve Durepos, (2015).

değerlendirilmesinde okuyuculara yardımcı olmaktadır. Benzer şekilde, mikro ve makro örgütsel davranış alanlarındaki 73 kuramı listeleyen Miner'in (2003) çalışması da tarihsel olarak ortaya çıkan kuramsal yaklaşımların değerlendirilmesine yardımcı olabilir. Cascio ve Aguinis'in (2008) çalışması da endüstri ve örgüt psikolojisi alanındaki popüler konuları, 1960'lerden 2000'li yıllara farklı dönemlere ayırıştırarak göstermektedir. Dördüncü olarak, ilgili alanlardaki herhangi bir ders kitabının eski tarihli baskısı ile aynı kitabın yeni tarihli bir versiyonunu kıyaslamak da o alanla ilgili gelişimin takip edilebilmesine yardımcı olabilir. Bu bağlamda, Hall'ın kitabının 1972 yılında yapılan ilk baskısı (Hall, 1972) ile aynı kitabın 2009 yılında yapılan 10. baskısını (Tolbert ve Hall, 2009) kıyasladığımızda sunulan bilginin kapsamındaki değişimler görülebilmektedir. Genel olarak iki baskı arasındaki farklılıklar belirtilecek olursa, en göze çarpan değişim, kitabın son baskısında örgüt çevre ilişkilerini açıklayan 'paradigmalara' (koşul bağımlılık, kaynak bağımlılığı, işlem maliyetleri, kurumsal paradigma ve popülasyon ekolojisi) ayrı bir bölüm şeklinde yer verilmiş olmasıdır. Ayrıca, bu paradigmalar kitaptaki diğer örgütsel konuların açıklanmasında da (örn. biçimsel yapının açıklanmasında kurumsalcı paradigma gibi) kullanılmaktadır. Bir başka göze çarpan değişim ise, son baskıda örgütsel performans konusunun da ele alınmasıdır. İki eserin yazar ve konu dizininde yer alan başlıklar sayısal olarak kıyaslandığında da 2009 baskısının dizininin (Sayı: 1120) 1972 baskısının dizininden (sayı: 494) yaklaşık 2.3 kat fazla olduğu da görülmektedir. Bu basit sayısal veri de gelişimin nispeten önemli bir ölçüde olduğunu göstermektedir. Son olarak, yönetim alanındaki daha spesifik konular temelinde ayrıntılı değerlendirme yapmayı sağlayan çalışmaları yayınlayan *The Academy of Management Annals* dergisinde yayınlanan çalışmalar da belirtilebilir. Örneğin; örgüt ve yönetim kuramı araştırmalarında tarihsel yaklaşımı değerlendiren ve bununla ilgili yeni bir kategorik yaklaşım öne süren Kipping ve Üsdiken'in (2014) bu dergideki çalışması, örgüt ve yönetim kuramı araştırmalarında tarihsel yaklaşım konusunda oldukça detaylı bilgi sağlamakta ve ilgili konunun tarihsel gelişimini ele almaktadır. Bu şekilde, yukarıda belirtilen yöntem veya çalışmalar ile alandaki bilginin kapsam değişimi takip edilebilir. Bunların yanı sıra daha geniş bir perspektiften ve tarihsel açıdan yönetim alanının bir örgütsel alan olarak değişimini değerlendiren çalışmalar da faydalı olabilir. Örneğin; Engwall, Kipping ve Üsdiken (2016) çalışması, yönetim alanındaki üç bilgi otoritesindeki (işletme okulları, danışmanlar ve medya) tarihsel gelişimi ve bu gelişimdeki değişimleri değerlendirmektedir. Yukarıda belirtilenlere ilaveten işletme ve yönetim alanında farklı tarihlerde yayınlanmış ansiklopedileri de kıyaslamak (Ek-1'de işletme ve yönetim alanları ilgili bazı ansiklopediler listelenmiştir), işletme ve yönetim bilgisinin kapsamının tarihsel süreçte nasıl değiştiğini anlamamıza yardımcı olabilir. Fakat yazında ansiklopediler temelinde böyle karşılaştırmalı bir sorgulama ile karşılaşılmamıştır. Bu çalışma, bir bakıma bu sorgulamayı yapmak için tasarlanmıştır. İzleyen bölümde, belirtilen sorgulama için araştırmanın nasıl tasarlandığı anlatılmıştır.

2. Yöntem

Bu çalışma, işletme ve yönetim literatüründeki farklı tarihlerde yayınlanan ansiklopedilerin maddelerini kendi aralarında karşılaştırmaktadır. Araştırmaların verileri dört ansiklopediden gelmektedir. Bu ansiklopediler, Heyel'in 1963 yılında editörlüğünü yaptığı *The Encyclopedia of Management*, Hill'in editörlüğünü yaptığı ve 2012 yılında yedinci baskının yapıldığı *Encyclopedia of Management*, 1905 yılında yayınlanan *The*

*Business Man's Encyclopedia*⁵ ve Wankel'in editörlüğünü yaptığını ve 2009 yılında basılan *Encyclopedia of Business in Today's World* adlı eserlerdir. İlk iki eser yönetim başlığı altında kategorileştirilerek kendi aralarında kıyaslanırken, son iki ansiklopedi genel işletme başlığı altında kendi aralarında kıyaslanmıştır. Kıyaslamalar bu ansiklopedilerde yer alan maddeler esas alınarak yapılmıştır. Tablo 1'de kıyaslanan ansiklopediler ve künye bilgileri yer almaktadır.

Tablo 1. Kıyaslanan Ansiklopediler ve Künye Bilgileri

Genel İşletme Alanı	<i>The Business Man's Encyclopedia</i> (Editör: Anonim; Yıl: 1905; Yayınevi: The System Company)	<i>Encyclopedia of Business in Today's World</i> (Editör: Charles Wankel; Yıl: 2009; Yayınevi: SAGE Publications)
Yönetim Alanı	<i>The Encyclopedia of Management</i> (Editör: Carl Heyel; Yıl: 1963; Yayınevi: Reinhold Publishing Corporation)	<i>Encyclopedia of Management</i> (Editör: Sonya D. Hill; Yıl: 2012; Yayınevi: Gale, Cengage Learning)

Çalışmanın veri setini oluşturacak maddeler, bu ansiklopedilerde kullanılan kategorilere göre ayrıştırılmıştır. Ansiklopedilerde açıklanan maddeler yine bu ansiklopedilerde kullanılan kategorilere göre ayrıştırıldıktan sonra her bir maddenin sadece bir kategori altında değerlendirilip değerlendirilmediği incelenmiştir. Yapılan incelemede, bazı maddelerin farklı kategoriler altında birden fazla yer aldığı tespit edilmiştir. Çalışmanın ikinci yazarı ve üçüncü yazarı bu ortak maddeleri değerlendirerek, ortak maddeler için konu açısından en uygun olduğu düşünülen kategori belirlenmiş ve bir maddenin sadece bir konu kategorisi altında yer alması sağlanmıştır.⁶ İzleyen bölümde, bu ansiklopedilerin genel özellikleri, maddelerin kategorileri ve bunların oransal dağılımı ile kendi aralarındaki karşılaştırma sonuçlarına yer verilmiştir.

3. Bulgular

Genel işletme alanı için kıyaslamada kullanılan ilk ansiklopedi 27 uzman tarafından derlendiği belirtilen ve 1905 yılında iki cilt halinde yayınlanan *The Business Man's Encyclopedia* adlı eserdir. Bu ansiklopedinin ilk cildi iki kitaptan (Book 1: Business Law, Book 2: Business Methods), ikinci cildi de üç kitaptan (Book 3: Business Dictionary, Book 4: Business Systems, Book 5: Business Tables) oluşmaktadır. İki ciltlik bu ansiklopedinin madde dağılımları, belirtilen ana kitap başlıkları açısından incelendiğinde, madde sayılarının dağılımının şu şekilde olduğu görülmektedir: İşletme hukuku (business law) % 41 (373 madde), işletme yöntemleri (business methods) % 15 (137 madde), işletme sözlüğü (business dictionary) %31 (278 madde), işletme sistemleri (business systems) %7 (62 madde) ve işletme tabloları (business tables) %6 (58 madde) şeklindedir. İşletme hukuku kitabına konu edilen ana kategoriler ve onların alt maddeleri incelediğinde üç maddenin (Exemption Laws, Chattel Mortgages, Eight Hour Law) alt maddelerinde Amerika Birleşik Devletleri eyaletlerindeki ilgili maddeye ilişkin uygulamaların değerlendirdiği görülmekte ve alt maddeler olarak eyalet isimlerinin

⁵ Bu eserin son yıllarda tıpkı basımlarının yapıldığı da görülmektedir. Örneğin, 2013 yılında The Business Press tarafından ve 2015 yılında birinci cildi ile 2016 yılında ikinci cildi Forgotten Books tarafından tıpkı basımı yapılmıştır. Bu bilgiler 01 Ocak 2017 tarihinde Amazon.com sitesinde 'The Business Man's Encyclopedia' ifadesi kullanılarak yapılan taramaya dayanmaktadır.

⁶ Bu çalışmanın yazarlarından, bu çalışmada incelenen ansiklopedilere ve onların maddelerine ait tüm veriler elde edilebilir.

belirtildiği görülmektedir. Eğer bu eyalet isimleri çıkarılır ve ilgili madde tek bir madde olarak kabul edilirse dağılım Tablo 2’de sunulduğu şekilde olmaktadır:

Tablo 2. *The Business Man's Encyclopedia* Adlı Ansiklopedinin Maddelerinin Konulara Göre Dağılımı

Konular	Madde Yüzde Dağılımları (Madde Sayıları)
İşletme hukuku (business law)	% 31 (243)
İşletme yöntemleri (business methods)	% 18 (137)
İşletme sözlüğü (business dictionary)	% 36 (278)
İşletme sistemleri (business systems)	% 8 (62)
İşletme tabloları (business tables)	% 7 (58)
<i>Toplam</i>	<i>% 100 (778)</i>

Tablo 2’de görüldüğü üzere, iki ciltlik *The Business Man's Encyclopedia* adlı eserde beş ana konu kategorisinde toplam 778 madde vardır. Bu 778 maddenin 278’i işletme sözlüğü ana konusundaki maddelerdir. İşletme hukuku ana konu kategorisi altında toplam 243 kavram veya konunun açıklandığı görülmektedir. İşletme yöntemleri ile ilgili 137 madde, işletme sistemleri ile ilgili 62 madde ve işletme tabloları ile ilgili de 58 madde söz konusudur. Bu ana konular alt konu kategorilerine de ayrıştırılmıştır. İşletme hukuku ana kategorisi 26 alt konuya, işletme yöntemleri 13 alt konuya, işletme sistemleri 12 alt konuya ve işletme tabloları 14 alt konuya ayrıştırılmıştır. Genel işletme alanı için kıyaslamada kullanılan ikinci ansiklopedi ise, Wankel’in editörlüğünü yaptığı ve 2009 yılında basılan *Encyclopedia of Business in Today's World* adlı ansiklopedidir. Bu ansiklopedide toplam 21 konu kategorisinde 973 madde vardır. 21 konu kategorisine göre, maddelerin dağılımı en fazladan ez aza doğru Tablo 3’te görüldüğü şekilde dağılmaktadır.

Tablo 3. *Encyclopedia of Business in Today's World* Adlı Ansiklopedinin Maddelerinin Konulara Göre Dağılımı

Konular	Madde Yüzde Dağılımları (Madde Sayıları)
Şirket profilleri (corporate profiles)	% 20 (191)
Ülkeler (countries)	% 11 (111)
Uluslararası finans (international finance)	% 11 (109)
Kültürel çevreler (cultural environments)	% 11 (105)
Üretim ve işlemler (manufacturing and operations)	% 7 (66)
Uluslararası ticaret (international trade)	% 6 (60)
İnsan kaynakları yönetimi (human resource management)	% 4 (43)
Pazarlama (marketing)	% 4 (39)
Uluslar-üstü ve ulusal örgütler (supranational and national organizations)	% 3 (33)
Uluslararası muhasebe (international accounting)	% 3 (32)
Uluslararası para sistemi (international monetary system)	% 3 (27)
Bölgesel ekonomik entegrasyon (regional economic integration)	% 3 (26)
Uluslararası işletmeciliğin iktisadi kuramları (economic theories of international business)	% 2 (23)
Yönetim ve liderlik (management and leadership)	% 2 (20)
Doğrudan yabancı sermaye (foreign direct investment)	% 2 (20)
Yasal konular ve çalışma konuları (legal and labor issues)	% 1 (14)
Politik çevreler (political environments)	% 1 (14)

Etik, yolsuzluk ve sosyal sorumluluk (ethics, corruption, and social responsibility)	% 1 (13)
İhracat/ithalat stratejileri (export/import strategies)	% 1 (10)
Rekabetçi güçler (competitive forces)	% 1 (9)
Küreselleşme ve toplum (globalization and society)	% 1 (8)
<i>Toplam</i>	<i>% 100 (973)</i>

Tablo 3'te görüldüğü üzere, *Encyclopedia of Business in Today's World* adlı eserde açıklanan maddelerin yaklaşık olarak % 70'i yedi konu kategorisindeki (şirket profilleri, ülkeler, uluslararası finans, kültürel çevreler, üretim ve işletmeler, uluslararası ticaret, insan kaynakları yönetimi) maddelerden oluşmaktadır. Farklı tarihlerde yayınlanmış işletme alanı ile ilgili genel bilgilerin sunulduğu iki ansiklopedi kıyaslandığında aşağıda sıralanan tespitlerin varlığı ifade edilebilir:

- Ansiklopedilerde maddelerin kategorize edildiği alt konu başlıkları açısından kıyaslama yapılırken, örtüşen bir konu başlığının söz konusu olmadığı tespit edilmiştir.
- 1905 yılında basılmış *The Business Man's Encyclopedia* adlı ansiklopedide hiç bir ülke ve şirket ismi bulunmamaktadır. *Encyclopedia of Business in Today's World* adlı ansiklopedide ise, maddelerin yaklaşık % 31'i şirketlerden ve ülkelerden oluşmaktadır.
- Dikkat çeken bir diğer bulguya göre, 1905 yılında basılmış *The Business Man's Encyclopedia* adlı ansiklopedide hukuk ile ilgili maddelerin payı % 31 iken, *Encyclopedia of Business in Today's World* adlı ansiklopedide yasal konular ve çalışma konuları kategorisi toplam madde sayısı içinde sadece % 1'lik bir paya sahiptir.
- Ansiklopedilerde açıklanan maddeler açısından kıyaslama yapıldığında ise her iki ansiklopedide sadece üç madde (sabit giderler, vize, garanti) ortaktır. İşletme alanı ile ilgili ilk ansiklopedideki işletme sözlüğüne ait 278 madde de dahil edilip kıyaslama yapıldığında ise, belirtilen üç ortak maddeye ilaveten dokuz ortak madde (arbitraj, sermaye, teminat, itibari para (fiat money), mali bilanço, opsiyon, bağlı birim/işletme, vize/pasaport vizesi, garanti (warranty) daha olduğu tespit edilmiştir. Her iki ansiklopedideki geri kalan maddeler birbirinden tamamen farklıdır.

Genel işletme alanıyla ilgili iki ansiklopedinin ortak maddeleri Tablo 4'te de görülebilir.

Tablo 4. *The Business Man's Encyclopedia* Adlı Ansiklopedi ile *Encyclopedia of Business in Today's World* Adlı Ansiklopedinin Ortak Maddeleri

Arbitraj
Sermaye
Teminat
İtibari para
Mali bilanço
Opsiyon
Bağlı birim/işletme
Vize/pasaport vizesi
Garanti

Yönetim alanı kapsamında da, iki ansiklopedi kıyaslanmıştır. İlk ansiklopedi 1963 yılında Heyel'in editörlüğünü yaptığı ansiklopedidir. Bu ansiklopedi, 26 alt konu başlığı altındaki toplam 308 maddeden oluşmaktadır. Ansiklopedinin madde dağılımları belirtilen ana kitap başlıkları açısından dağılımı Tablo 5'te sunulduğu şekildedir:

Tablo 5. *The Encyclopedia of Management* Adlı 1965 Basım Ansiklopedinin Maddelerinin Konulara Göre Dağılımı

Konular	Madde Yüzde Dağılımları (Madde Sayıları)
Yönetimde öncüler (pioneers in management)	% 11 (34)
Finansal yönetim (financial management)	% 8 (25)
Personel gelişimi (personnel development)	% 6 (17)
Muhasebe ve kontrol (accounting and control)	% 6 (17)
Temel yönetim kavramları (basic management concepts)	% 5 (16)
Personel yönetimi (personnel administration)	% 5 (16)
İnovasyon için örgütlenme (organizing for innovation)	% 5 (14)
İşletme lojistiği (business logistics)	% 5 (14)
Endüstri mühendisliği (industrial engineering)	% 5 (14)
Satış (selling)	% 5 (14)
Yönetim ve davranış bilimleri (management and the behavioral sciences)	% 4 (13)
Yönetim ve ekonomik çevre (management and the economic environment)	% 4 (13)
Yönetimde yasal sorunlar (legal problems in management)	% 4 (11)
Karar verme süreci ve yeni yönetim bilimleri (decision-making process and the "new management sciences")	% 4 (11)
Üretim (manufacturing)	% 4 (11)
Çalışma ilişkileri (labor relations)	% 3 (10)
Reklamcılık (advertising)	% 3 (10)
Yardım ve bilgi kaynakları (aids and sources of information)	% 3 (9)
Sistemler ve prosedürler (systems and procedures)	% 3 (8)
Proje yönetimi (project management)	% 2 (7)
Pazarlama araştırması (marketing research)	% 2 (6)
Otomatik veri işleme (automatic data processing)	% 2 (6)
Halkla ilişkiler (public relations)	% 1 (4)
Kurumsal planlama (corporate planning)	% 1 (3)
Yurt dışı faaliyetler (foreign operations)	% 1 (3)
Kamu yönetimi (public administration)	% 1 (2)
<i>Toplam</i>	<i>% 100 (308)</i>

Yönetim alanı ile ilgili seçilen ikinci ansiklopedi, Hill'in editörlüğünü yaptığı ve son baskısı 2012 yılında yapılan eserdir. Bu ansiklopedi ise, toplam 316 maddeden oluşmaktadır. Ansiklopedide belirtilen 17 işlevsel alan kategorisi temelinde maddeler ayrıştığında kategorilerin sayısal dağılımı Tablo 6'da görüldüğü gibidir.

Tablo 6. *Encyclopedia of Management* Adlı 2012 Basım Ansiklopedinin Maddelerinin Konulara Göre Dağılımı

Konular	Madde Yüzde Dağılımları (Madde Sayıları)
Genel yönetim (general management)	% 22 (69)
İnsan kaynakları yönetimi (human resources management)	% 12 (39)
Kurumsal planlama ve stratejik yönetim (corporate planning and strategic management)	% 12 (38)
Üretim ve işlemler yönetimi (production and operations management)	% 7 (23)
Yenilik ve teknoloji (innovation and technology)	% 7 (22)
Finansal yönetim ve muhasebe (financial management and accounting issues)	% 7 (21)
Girişimcilik (entrepreneurship)	% 5 (17)
Uluslararası/küresel yönetim (international/global management)	% 5 (17)
Yönetimde yeni konular (emerging topics in management)	% 3 (11)
Performans ölçümü ve değerlendirilmesi (performance measures and assessment)	% 3 (11)
Liderlik (leadership)	% 3 (9)
Yönetim bilimi ve yöneylem araştırması (management science and operations research)	% 3 (9)
Eğitim ve geliştirme (training and development)	% 3 (9)
Yasal konular (legal issues)	% 3 (8)
Yönetim bilgi/bilişim sistemleri (management information systems)	% 2 (6)
Tedarik zinciri yönetimi (supply chain management)	% 1 (4)
Kalite yönetimi ve toplam kalite yönetimi (quality management and total quality management)	% 1 (3)
<i>Toplam</i>	<i>% 100 (316)</i>

Farklı tarihlerde yayınlanmış yönetim alanı ile ilgili genel bilgilerin sunulduğu iki ansiklopedi kıyaslandığında aşağıda sıralanan bulgulara ulaşılmaktadır:

- Ansiklopedilerde maddelerin kategorize edildiği alt konu başlıkları açısından kıyaslama yapıldığında, 2012 yılında yayınlanan yönetim ansiklopedisinin genel yönetim ve yönetimin alt alanları kategorilerindeki madde sayısının 1963 yılında yayınlanan yönetim ansiklopedisine göre arttığı gözlemlenmektedir. 2012 yılında yayınlanan yönetim ansiklopedisinin genel yönetim kategorisi ile yönetimin alt alanlarına ait kategoriler (genel yönetim, kurumsal planlama ve stratejik yönetim, insan kaynakları yönetimi, yönetimde yeni konular, uluslararası/küresel yönetim, liderlik, kalite yönetimi ve toplam kalite yönetimi, eğitim ve geliştirme) ansiklopedi maddelerinin yaklaşık %62'sini kapsamaktayken; 1963 yılında yayınlanan yönetim ansiklopedisinde genel yönetim kategorisi ile yönetimin alt alanlarına ait kategoriler (temel yönetim kavramları, yönetimde öncüler, yönetim ve davranış bilimleri, kurumsal planlama, personel yönetimi, personel gelişimi, yurt dışı faaliyetler) ansiklopedi maddelerinin yaklaşık % 33'ünü kapsamaktadır.
- Her iki ansiklopedinin maddeleri kıyaslandığında toplam 38 maddenin ortak olduğu tespit edilmiştir. 2012 yılına ait bir yönetim ansiklopedisine konu edilen maddelerin yaklaşık % 12'sinin 1960'lı yılların başında yayınlanan bir yönetim

ansiklopedisine de konu edildiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda, Tablo 7’de ortak maddeler görülebilir.

- İki ansiklopedi kıyaslandığında göze çarpan bir diğer önemli değişim de 1963 yılında yayınlanan yönetim ansiklopedisinde muhasebe ve finansman alanı ile pazarlama alanına ait kategorilere ait maddelerin payının 2012 yılında yayınlanan ansiklopedide azalmasıdır. 1963 yılındaki yönetim ansiklopedisinde muhasebe ve finansman alanına dahil edilebilecek iki kategori bulunmaktadır. Bunlar 25 madde ile finansal yönetim ve 17 madde ile muhasebe ve kontrol kategorisidir. Bu iki kategorinin maddeleri toplam maddelerin % 14’üne tekabül etmektedir. 2012 yılında yayınlanan yönetim ansiklopedisinde ise, muhasebe ve finansman alanı ile ilgili tek bir kategori (finansal yönetim ve muhasebe konuları) belirtilmiş ve bu kategoride 21 madde sınıflandırılmıştır. Bu kategorinin toplam pay içinde ağırlığı ise % 7’dir. Ayrıca, 1963 yılında yayınlanan yönetim ansiklopedisinde pazarlama alanı ile ilişkilendirilebilecek üç kategori söz konusudur. Bunlar; reklamcılık, pazarlama araştırması ve satış kategorileridir. Üç kategoriye ait toplam madde sayısı 30 olup, bu üç kategoriye ait maddelerin toplam madde sayısı içindeki payı % 10’dur. 2012 yılındaki ansiklopedide ise, pazarlama alanı ile ilgili hiçbir kategori bulunmamaktadır. Pazarlama alanıyla ilgili sadece sekiz maddeye genel yönetim kategorisi altında yer verilmiştir.
- İki ansiklopedi kıyaslandığında 1963 yılında yayınlanan yönetim ansiklopedisinde kurumsal planlama kategorisi % 1’lik bir paya sahipken, 2012 yılında yayınlanan yönetim ansiklopedisinde ise kurumsal planlama ve stratejik yönetim kategorisine ait maddelerin toplamın % 12’sini oluşturduğu görülmektedir.
- İki ansiklopediye ilişkin belirtilebilecek son tespit ise, yönetimin öncülerine ilişkindir. 1963 basımı yönetim ansiklopedisinde yönetimin öncüleri bir kategori olarak değerlendirilmiş ve ansiklopedide kişiler ayrı ayrı maddeleştirilmiştir. Bu ansiklopedide 34 kişi yönetimin öncüleri kategorisi altında değerlendirilmiştir. 2012 baskı tarihli yönetim ansiklopedisinde ise, yönetimin öncüleri bir madde başlığı olarak verilmiş ve 25 kişi bu maddenin altında değerlendirilmiştir. İki ansiklopedideki isimler karşılaştırdığında 10 ismin ortak (bkz. Charles Babbage, Frank Gilbreth, Frederick W. Taylor, Henri Fayol, Henry Gantt, Lillian Gilbreth, Mary Parker Follett, Matthew Boulton, Peter Drucker, Robert Owens) olduğu görülmektedir.

Tablo 7. 1965 Basım *The Encyclopedia of Management* ile 2012 Basım *Encyclopedia of Management*'daki Ortak Maddeler

Başabaş Analizi	ABD Sermaye Piyasası Kurumu
Beyin Fırtınası	Bakım-onarım
Fiyatlama Politikası ve Stratejisi	Birleşme ve Satın Almalar
İktisat	Değer Analizi
İşletme Tahminleri	Depolama ve Depo Yönetimi
Maliyet Muhasebesi	Duyarlılık Eğitimi
Motivasyon	Eğitim
Muhasebe	Finansal Oranlar
Nakit Akım Analizi	Grup Dinamikleri
Örgüt Kuramı	İnovasyon
Örgütsel Analiz ve Planlama	İstatistik
Personel Sosyal Hakları	Makam Tazminatı
Proje Yönetimi	Pazarlama
Risk Yönetimi	Satıcı Sıralaması
Satın Alma ve Tedarik	Satış Yönetimi
Tüketici Davranışları	X ve Y Teorileri
Üretkenlik Kavramları ve Ölçümleri	Yönetim Bilimi
Yaratıcılık	Yönetim Denetimi
Yeni Ürün Geliştirme	Yönetim Dernekleri ve Birlikleri

4. Sonuç

Bu çalışmanın amacı, genel işletme ve yönetim alanlarındaki ansiklopedileri kıyaslayarak belli bir zaman süreci içerisinde konu edindikleri maddeler açısından ne ölçüde değiştiğini incelemektir. Bu kıyaslamayı yapabilmek için hem genel işletme alanı hem de yönetim alanı için ulaşılabilen en eski tarihli iki ansiklopedi ve en güncel iki ansiklopedi incelenmek üzere seçilmiştir. Genel işletme alanı için ulaşılabilen en eski tarihli ansiklopedi 1905 yılında yayınlanan *The Business Man's Encyclopedia* adlı eserdir. Bu ansiklopedinin yayın yılı açısından şu değerlendirmeyi yapmak mümkündür. 1800'lü yıllarının sonlarından 1900'lü yılların ortalarına kadar geçen süre, özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde işletme eğitiminin yüksek öğretim kurumlarında yer edinmeye başladığı ilk yıllarıdır (Engwall, Kipping ve Üsdiken, 2010). Bu açıdan, belirtilen ansiklopedinin işletme bilgisinin yüksek öğretim kurumlarınca oluşturulmaya başladığı yıllarda yayınlanan bir ansiklopedi olduğu söylenebilir. Yönetim alanı için ulaşılabilen en eski tarihli ansiklopedi ise, Heyel'in 1963 yılında editörlüğünü yaptığı *The Encyclopedia of Management* adlı eserdir. Bu ansiklopedi de yönetim alanında doğa bilimleri modeli üzerine kurulu bilimci tavrın yerleşik olmaya başladığı dönemde (Üsdiken, 2002) basılmıştır. Böylelikle eski tarihli her iki ansiklopedi gerek işletme alanı gerekse de yönetim alanı açısından alanların bilimsel araştırma alanı olarak veya disiplin olarak oluşmaya başladıkları ilk yılların veya dönemlerin ürünleri olduğu ifade edilebilir. Genel işletme alanı için seçilen güncel ansiklopedi ise, 2009 yılında basılan *Encyclopedia of Business in Today's World* adlı eserdir. Genel işletme alanı için seçilen iki ansiklopedinin basım yılı arasında 104 yıl zaman farkı bulunmaktadır. Yönetim alanı için seçilen güncel ansiklopedi ise, 2012 yılında basılan *Encyclopedia of Management* adlı eserdir. Seçilen iki yönetim alanı ansiklopedisinin basım yılı açısından 49 yıl zaman farkı bulunmaktadır. Belirtilen zaman farkları alanlar için önem verilen bilgilerin kapsamının ne ölçüde değiştiğini karşılaştırmalı olarak sorgulamayı anlamlı kılacaktır. Yapılan kıyaslamalarda, -beklenilebileceği gibi- işletme ve yönetim

bilgisinin kapsamının önemli ölçüde değiştiği tespit edilmiştir. İki genel işletme ansiklopedisi kıyaslandığında neredeyse iki ansiklopedide yer alan maddelerin birbirinden tamamen farklı olduğu görülmüştür. Yönetim ansiklopedilerinde de ele alınan konular açısından fark oldukça yüksektir. 2012 yılında basılan yönetim ansiklopedisinde açıklanan maddelerin sadece % 12’lik kısmı 1963 yılındaki ansiklopedi de söz konusudur. Ayrıca araştırma bulguları, kelimelerin tarihsel akışı içinde farklı anlamlar taşıyor olabileceğine dair işaretler de sunmaktadır. Heyel’in 1963 yılında editörlüğünü yaptığı *The Encyclopedia of Management* adlı ansiklopedideki ana konular ile Hill’in 2012 yılında editörlüğünü yaptığı *Encyclopedia of Management* adlı eserin ana konuları kıyaslandığında, ilkinin daha çok işletme genel alanına uygun olduğu söylenebilir. 2012’deki yönetim ansiklopedisinin içeriğine baktığımızda ise, bugünkü yönetim konularının ağırlığının arttığı ve işletme ile ilgili diğer alanların ağırlığının azaldığı görülmektedir. Daha ileride yapılacak incelemelerde şu iki sorgulamayı yapmak faydalı olabilir. Birincisi, yönetim ansiklopedilerinde yer alan maddeleri yönetim alt alanları (örgüt kuramı, örgütsel davranış, insan kaynakları yönetimi, stratejik yönetim) ve yönetim alt alanı dışındaki alanlar şeklinde sınıflandırarak değişimlerin sorgulanmasıdır. Böylelikle yönetim alt alanlarında maddelerin belli bir zaman sürecinde ağırlıklarının ne ölçüde değiştiği incelenebilir. İkincisi, ansiklopedilerde yer alan maddelerin ne kadarının popüler veya moda yönetim konularını temsil ettiğinin, ne kadarının bilimci yaklaşımı temsil ettiğinin belirlenmesi olabilir.

KAYNAKÇA

- Cascio, W. F., Aguinis, H., (2008). “Research in industrial and organizational psychology from 1963 to 2007: Changes, choices, and trends”, *Journal of Applied Psychology*, 93(5): 1062-1081.
- Colquitt, J. A., Zapata-Phelan, C. P., (2007). “Trends in theory building and theory testing: A five-decade study of *Academy of Management Journal*”, *Academy of Management Journal*, 50(6), 1281-1303.
- Engwall, L., Kipping, M., Üsdiken, B., (2016). *Defining Management: Business Schools, Consultants, Media*, New York: Routledge.
- Engwall, L., Kipping, M., Üsdiken, B., (2010). “Public science systems, higher education and the trajectory of academic disciplines: Business studies in the United States and Europe”, In R. Whitley, J. Glaser, & L. Engwall (Eds.), *Reconfiguring knowledge production: Changing authority relationships in the sciences and their consequences for intellectual innovation*, Oxford, UK: Oxford University Press, 325-353.
- George, C.S., (1972). *The History of Management Thought*. Englewood Cliffs, Prentice Hall, New Jersey.
- Goodrick, E. (2002). “From management as a vocation to management as a scientific activity: An institutional account of a paradigm shift”. *Journal of Management*, 28(5), 649–668.
- Hall, R.H., (1972). *Organizations: Structure and Process*, Englewood Cliffs, Prentice-Hall, New Jersey.

- Hoskisson, R.E., Hitt, M.A., Wan, W.P., Yiu, D., (1999). "Theory and research in strategic management: swings of a pendulum", *Journal of Management*, 25(3), 417-456.
- Jacques, R., Durepos, G., (2015). "A history of management histories: Does the story of our past and the way we tell it matter?" In P. G. McLaren, A. J. Mills & T. Weatherbee (Eds.), *The routledge companion to management and organizational history*. New York, NY: Routledge.
- Keulen, S. ve Kroeze, R. (2014). "Introduction: The era of management: a historical perspective on twentieth-century management", *Management & Organizational History*, 9:4, 321-335
- Kipping, M., Üsdiken, B. (2014). "History in organization and management theory: More than meets the eye", *Academy of Management Annals*, 8(1): 535-588.
- Koontz, H., (1961). "The management theory jungle", *The Journal of the Academy of Management*, 4(3), 174-188.
- Koontz, H., (1980). "The management theory jungle revisited", *The Academy of Management Review*, 5(2): 175-187.
- Martínez, Z., Toyne, B., (2000). "What is international management, and what is its domain?", *Journal of International Management*, 6(1): 11-28.
- Miner J.B., (2003). "The rated importance, scientific validity, and practical usefulness of organizational behavior theories: A quantitative review", *Academy of Management Learning & Education*, 2: 250-268.
- Pindur, W., Rogers, S. E. ve Kim, P. S. (1995) "The history of management: a global perspective", *Journal of Management History*, 1(1): 59-77.
- Pugh, D.S., (2007). *Organization Theory: Selected Classic Readings*. London, Penguin Books.
- Pugh, D.S., Hickson, D.J., (2007). *Great Writers on Organizations*, The third omnibus edition, Routledge.
- Shafritz, J.M., Ott, J.S., Jang, Y.S., (2005). *Classics of Organization Theory*. Belmont, Thomson Wadsworth.
- Tolbert, P.S., Hall, R.H., (2009). *Organizations: Structure, Processes and Outcomes*, New Jersey: Pearson Education.
- Üsdiken, B., (2002). "Tarihsel bir bakışla bilim-yönetim birlikteliği", *Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 2:2, 127 – 154.
- Üsdiken, B., Leblebici, H., (2001). "Organization theory", In N. Anderson, D. Ones, H. K. Sinangil and C. Viswesvaran (Eds.), *International handbook of work and organizational psychology*, Newbury Park, CA: Sage, Vol. 2. pp. 377-397.
- Witzel, M.A., (2012). *A History of Management Thought*. New York. Routledge.
- Witzel, M., Warner, M., (2013). *The Oxford Handbook of Management Theorists*. Oxford: Oxford University Press.
- Wren, D.A., Bedeian, A.G., (2009). *The Evolution of Management Thought*. India: John Wiley & Sons, Inc.

Ek 1. İşletme ve Yönetim Alanında Seçilmiş Bazı Ansiklopediler

	<i>Ansiklopedi</i>	<i>Yıl</i>	<i>Editör</i>	<i>Cilt Sayısı</i>	<i>Derleyen Yayın Evi</i>
1	Encyclopedia of Business in Today's World	2009	Charles Wankel	4	Sage Publications, Inc.
2	Encyclopedia of Business and Industrial Management	2015	Rita Lamotta	4	Clanrye International
3	Encyclopedia of Management Theory	2013	Eric H. (Howard) Kessler	2	SAGE Publications, Inc
4	Encyclopedia of Management	2012	Sonya D. Hill	1	Cengage GALE
5	International Encyclopedia of Organization Studies	2007	Stewart R Clegg and James Bailey	4	SAGE Publications, Inc
6	Encyclopedia of Strategic Leadership and Management	2016	Victor C. X. Wang	3	IGI Global
7	The Encyclopedia of Human Resource Management: Short Entries	2012	William J. Rothwell and Robert K. Prescott	3	John Wiley & Sons, Inc
8	Encyclopedia of Human Resource Management	2016	Adrian Wilkinson and Stewart Johnstone	1	Edward Elgar Publishing
9	The Palgrave Encyclopedia of Strategic Management	2013	Mie Augier and David J. Teece	1	Palgrave Macmillan UK (online)
10	The SAGE Encyclopedia of Industrial and Organizational Psychology	2016	Steven G. Rogelberg	4	SAGE Publications, Inc
11	International Encyclopedia of Business and Management	2001	Malcolm Warner	8	Thomson Learning
12	Wiley Encyclopedia of Management	2014	Cary L. Cooper, <i>Açıklama notuna bakınız*</i>	13	Wiley Publishing

***Açıklama notu:** Bu ansiklopedi 13 ciltten oluşmaktadır. Sırasıyla ciltler ve ciltlerin editörleri şöyledir: Vol. 1: Accounting (Eds. Colin Clubb & Shahed Imam), Vol. 2: Business Ethics (Eds. Ronald James & Team, with Kenneth Goodpaster), Vol. 3: Entrepreneurship (Eds. Michael Morris & Don Kuratko), Vol. 4: Finance (Eds. Krishna Paudyal), Vol. 5: Human Resource Management (Eds. David Guest & David Need), Vol. 6: International Management (Eds. Markus Vodosek & Deanne den Hartog), Vol. 7: Management Information Systems (Eds. Detmar Straub & Richard Welke), Vol. 8: Managerial Economics (Eds. Robert McAuliffe), Vol. 9: Marketing (Eds. Nick Lee & Andrew M. Farrell), Vol. 10: Operations Management (Eds. Dr. Sinéad Roden, Mike Lewis & Nigel Slack), Vol. 11: Organizational Behaviour (Eds. Patrick Flood & Yseult Freaney), Vol. 12: Strategic Management (Eds. John McGee & Tanya Sammut-Bonnici), Vol. 13: Technology & Innovation (Eds. V K Narayanan & Gina O'Connor).

To What Extent Has the Scope of Business and Management Knowledge Changed Over Time? A Comparative Examination on Encyclopedias

Serhat TÜRKEN

Mugla Sitki Kocman University
Faculty of Economics and Administrative
Science

Muğla, Turkey

orcid.org/0000-0002-6122-0133

serhatturken@mu.edu.tr

Serkan DİRLİK

Mugla Sitki Kocman University
Faculty of Economics and Administrative
Science

Muğla, Turkey

orcid.org/0000-0001-7376-2039

sdirlik@mu.edu.tr

Umut AVCI

Mugla Sitki Kocman University
Faculty of Economics and Administrative Science
Muğla, Turkey

orcid.org/0000-0001-5674-2802

aumut@mu.edu.tr

Extensive Summary

The scope of this review is to assess the change over time in the scope of knowledge that is generally focused on business and management fields. The study is based on the assumption that the articles of the encyclopaedias related to the field of business and management published at different dates are evaluated as knowledge (concept, model, approach or theory) considered important at that time and that comparison of the articles of these encyclopaedias published at different dates can help in assessing the change in knowledge. In the study, the encyclopaedias published in different dates that we can associate with the fields of business and management were examined comparatively on the basis of the substances they contain and what kind of changes were found in terms of scope. With these encyclopaedias based comparison, it can be questioned how the extent the scope of business and management fields has changed from the time when the business and management fields have begun to occupy higher education and were seen as separate scientific disciplines. Through the comparison, it has been attempted to understand the scope of historical change of knowledge both in the field of business and in the field of management.

This study compares the articles of the encyclopaedias published in different dates in the business and management literature. The data for the research comes from the four encyclopaedias. *The Encyclopaedia of Management*, edited by Heyel, published in 1963; *Encyclopaedia of Management*, edited by Hill and published its seventh edition in 2012; *The Business Man's Encyclopaedia* published in 1905, and *Encyclopaedia of Business in Today's World*, edited by Wankel and published in 2009. While the first two works were categorized under the heading of management and compared among themselves, the last two encyclopaedias were compared among themselves under the general business category.

In comparison, it has been found that, as can be expected, the scope of business and management knowledge has changed significantly. Compared with the two general business encyclopaedias, almost all of the articles in the two encyclopaedias are completely different. The difference in terms of the issues discussed in the management encyclopaedias is quite high. Only 12% of the articles taken part in the management encyclopaedias published in 2012 are related to the encyclopaedia published in 1963. The research findings also suggest that the words may have different meanings in the historical flow of the words. When the main topics in *The Encyclopaedia of Management*, edited by Heyel in 1963 and Hill's *Encyclopaedia of Management* in 2012, are compared, the former can be considered more suitable for general business. When we look at the content of the management encyclopaedia in 2012, it is seen that the weight of today's management issues is increasing and the weight of other fields related to business is decreasing.

It may be useful to conduct two interrogations on future researches. First of them, the changes may be questioned by categorizing the items in the management encyclopaedias as management subfields (organizational theory, organizational behaviour, human resource management, strategic management) and fields outside the management subfields. Thus, it is possible to examine how much the weights of the items in the management subfields have changed over a certain period of time. Second, it may be the determination of how many of the articles in the encyclopaedias represent popular or fashion management issues, and how much it represents a scientific approach.